

Barcelona, 27 de novembre 2015

 Nota de premsa IVÀLUA I FUNDACIÓ JAUME BOFILL

Ivàlua i la Fundació Jaume Bofill aposten per l'anàlisi del què funciona en educació per millorar l'aprenentatge dels alumnes

El consorci públic que promociona l'avaluació de les polítiques públiques a Catalunya, Ivàlua, i la Fundació Jaume Bofill, entitat de referència en la promoció d'iniciatives innovadores en el camp de l'educació, amb la col·laboració de l'Obra Social "la Caixa", promouen el debat sobre "Agrupaments a l'aula i tutorització individual: serveixen per millorar els aprenentatges de l'alumnat?".

L'activitat, que forma part del cicle de conferències "**Què funciona en educació?**" inaugurat el passat juliol, ha celebrat una jornada al Palau Macaya de l'Obra Social "la Caixa", amb l'assistència de més de 300 professionals del món educatiu.

El director del **Centre de Recerca en Educació de la Universitat Johns Hopkins** d'Estats Units, Robert E. Slavin, que ha inaugurat la jornada, assegura que "en educació, cal més respecte vers l'evidència i fer servir allò que està demostrat que funciona".

Gerard Ferrer, investigador de la Fundació Agnelli d'Itàlia, i Miquel Àngel Alegre, analista d'Ivàlua, han presentat les seves revisions d'evidències sobre les polítiques d'agrupaments a les aules i els programes de tutorització individual. La conclusió és que "cal avaluar més i contextualitzar els resultats segons la realitat de cada centre".

Barcelona, 27 de novembre de 2015 - L'**Institut Català d'Avaluació de Polítiques Públiques (Ivàlua)**, consorci públic que té com a missió la promoció de l'avaluació de les polítiques públiques a Catalunya, i la **Fundació Jaume Bofill**, entitat privada que promou iniciatives en l'àmbit de l'educació, han celebrat la conferència "**Agrupaments a l'aula i tutorització individual: serveixen per millorar els aprenentatges de l'alumnat?**", segona jornada del cicle "Què funciona en educació?". Amb l'objectiu de donar respostes a preguntes que sovint es fan els professionals de l'educació com ara l'efectivitat de les pràctiques i estratègies d'atenció a la diversitat o quins impactes poden tenir sobre els diferents col·lectius d'alumnes que es troben a l'escola, i, en particular, sobre l'alumnat més vulnerable.

Respectar l'evidència

Robert Slavin, un dels autors més citats en l'àmbit de les ciències de l'educació; director del *Center for Research and Reform in Education* de la Johns Hopkins University; professor del *Institute for Effective Education* de la University of York (Regne Unit); i president de la Fundació *Success for All*; orienta la seva recerca a l'estudi de l'efectivitat de les pràctiques i els programes educatius. Slavin, convençut

Contacte:

Sílvia Rodríguez – 691 358 524 – srodriguez@la-chincheta.com

Esther Lopera – 685 990 460 - elopera@la-chincheta.com

Yolanda Bravo – 685 512 476 – ybravo@la-chincheta.com

que les intervencions i les polítiques en educació han de basar-se en l'evidència empírica, ha estudiat, entre d'altres, la manera de fer efectiu l'aprenentatge cooperatiu, els agrupaments i les estratègies de tutorització.

En aquest sentit, Slavin senyala que “a l'educació li passa com a l'art o a la moda, que tothom és capaç d'opinar sense cap respecte vers l'evidència” i posa com exemple altres disciplines, com la medicina, l'enginyeria o l'agricultura, “on la consideració cap a l'evidència està implantada des de fa dècades”. Així mateix, diu que “per conscienciar i convèncer els poders polítics i econòmics que, per exemple cal, una major inversió per millorar els resultats acadèmics, cal demostrar-los-hi a través de l'evidència i l'anàlisi de projectes que ja funcionen”. Segons l'autor americà, “en el futur els governs s'haurien de plantejar invertir els seus recursos sobre la base del què funciona i avaluar més i millor”.

Robert Slavin destaca que els programes educatius que han demostrat la seva efectivitat tenen una sèrie de característiques comuns. En primer lloc la seva avaluació continuada, “no només es pot avaluar al final del projecte, el procés és important”, assegura. Però apunta també altres aspectes com “la formació continuada del professorat i la seva implicació, així com un lideratge ferm”, entre d'altres.

L'agrupament cooperatiu funciona

Per la seva banda, **Gerard Ferrer**, pedagog, sociòleg i recercador en l'àmbit de les desigualtats educatives de la Fundació G. Agnelli (Itàlia), ha estudiat quines estratègies d'agrupament milloren els resultats de l'alumnat. Ferrer conclou que **“els agrupaments de nivell entre les classes no serveixen per millorar el rendiment acadèmic, ni en l'educació primària ni en la secundària i, fins i tot, poden tenir efectes negatius en els alumnes de menys nivell”**.

Aquest tipus d'estratègies busquen crear espais homogenis per facilitar la tasca docent mitjançant uns continguts més alineats amb les aptituds dels estudiants. Una estratègia que “pot funcionar millor en agrupaments dins de la pròpia classe, que a Catalunya coneixem com agrupaments flexibles, agrupant els estudiants de forma homogènia segons els seus nivells, sempre i quan compleixin algunes condicions”. Però, **“els grups cooperatius són els que han demostrat tenir un impacte més positiu en el rendiment de l'alumnat en les competències bàsiques de matemàtiques, lectura i ciències”**. Aquest impacte pot xifrar-se **“en un guany de cinc mesos d'avantatge acadèmic dins d'un curs”**.

La tutorització entre iguals guanya terreny

Finalment, **Miquel Àngel Alegre**, doctor en sociologia, analista d'Ivàlua i un dels impulsors, juntament amb **Mònica Nadal** de la Fundació Jaume Bofill del “Què funciona en educació?”, ha centrat el seu estudi en els programes de tutorització individual (PTI), 1 alumne - 1 tutor (1x1), com a mecanisme d'atenció a la diversitat i millora de les competències (cognitives i no cognitives) dels alumnes que pateixen algun desavantatge acadèmic i/o social. La implantació dels PTI al sistema educatiu català és força desigual: mentre que les tutories de reforç o els programes de mentoria educativa tenen una implantació limitada, els programes de tutorització entre iguals (alumne-alumne) comencen a guanyar presència, especialment en l'educació primària.

En aquest sentit, l'anàlisi conclou que **“les tutories de reforç 1x1 i les tutories entre iguals equivalen a un guany de cinc mesos en un curs escolar sobre el progrés mitjà dels alumnes, és a dir, que incrementen el seu aprenentatge”**. En canvi, els programes de mentoria educativa **“són menys efectius en la millora dels resultats acadèmics però funcionen per redreçar aspectes actitudinals i habilitats no cognitives”**.

Debat

La jornada ha comptat també amb dues sessions paral·leles que han aprofundit sobre els estudis realitzats per Gerard Ferrer i Miquel Àngel Alegre i on s'han presentat casos concrets de programes i experiències sobre agrupaments i tutorització individual que ja s'estan treballant en l'actualitat, sobre els quals s'ha fomentat el debat.

És el cas de la Fundació Jesuïtes Educació, el director adjunt de la qual, **Josep Menéndez** ha participat en la taula rodona sobre agrupament a les aules; juntament amb **Jordi Serarols**, inspector d'educació; **Marta Buenaventura**, coordinadora pedagògica i del servei d'orientació de l'Institut Anna Gironella de Mundet; **César Coll**, de la Universitat de Barcelona; i el doctor Slavin. Partint de la base que "els alumnes de secundària s'avorreixen", tal com afirmen Serarols i Menéndez, la Fundació Jesuïtes ha implementat un projecte motivacional que ha implicat canvis profunds en el seu sistema però que està donant resultats i que "pretén ser escalable i sostenible".

Per a Marta Buenaventura, de l'Institut Anna Gironella de Mundet, "és necessari formar el professorat en aquest canvi de paradigma i canvi cultural dels centres, però hem de tenir paciència perquè això requereix temps".

També cal destacar el projecte "Enxaneta", del Consell Comarcal d'Osona, un programa de mentoria dirigit per professionals, que té per objectiu evitar el fracàs escolar i que compta amb un pressupost de 200.000 euros. El projecte, en el que participen 15 instituts de la comarca, treballa sobre tres nivells (alumnes, escola i famílies) amb l'objectiu de donar un suport en les matèries instrumentals a aquells alumnes de 1r a 3r d'educació primària amb dificultats escolars i a les seves famílies. Segons **Jordi Valdeoriola**, del servei d'educació del Consell Comarcal "el 25% del fracàs escolar no és el resultat de suspendre a secundària sinó la manca de previsió en no anticipar la intervenció amb els nens al primer cicle".

Aquest projecte s'ha presentat durant la taula rodona al voltant dels programes de tutorització individual, que també ha comptat amb **Albert Grau**, inspector d'educació; **Rita Grané**, coordinadora de Mentoria Social; **Maite Oller**, mestra d'educació infantil i formadora de la Xarxa Llegim en Parella; i **Marta Comas**, educadora social i antropòloga. Comas ha resumit a la perfecció el missatge del debat: "la cultura de l'avaluació està calant".

La jornada ha conclòs amb les paraules de **Josep Ollé**, director del Palau Macaya de l'Obra Social "la Caixa", que ha recordat "el compromís de l'entitat amb l'educació dels col·lectius amb dificultats"; i la participació del secretari Polítiques Educatives del Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya, **Joan Mateo**, que ha recordat que s'estan prioritzant els recursos cap als centres més vulnerables, ha animat als assistents a la reflexió sobre el canvi de paradigma de l'educació.

Ivàlua

Ivàlua és un organisme que promou l'avaluació com un procés dinàmic orientat a generar evidències sobre l'efectivitat de les polítiques i programes públics, que serveixin de base per a la innovació i la millora continuada. Així, es tracta d'aconseguir que l'avaluació s'incorpori a l'actuació habitual de les Administracions Públiques i d'organismes i entitats per tal que s'avalui de forma sistemàtica i rigorosa. Respecte els resultats, es busca que s'utilitzin de forma efectiva i verificable, per part dels càrrecs electes, directius i gestors dels programes.

Fundació Jaume Bofill

La Fundació Jaume Bofill impulsa iniciatives, recerques, debats i prospectiva per transformar l'educació a Catalunya. És una institució independent i socialment compromesa que vol aportar coneixement pel canvi social de forma cooperativa i rigorosa. El seu focus és l'educació de qualitat a l'abast de tothom, per assolir un país i una societat més lliure, justa, cohesionada i inclusiva.

Gabinet de premsa:

Sílvia Rodríguez – 691 358 524 – srodriguez@la-chincheta.com
Esther Lopera – 685 990 460 - elopera@la-chincheta.com
Yolanda Bravo – 685 512 476 – ybravo@la-chincheta.com

Més informació:

www.ivalua.cat
www.fbofill.cat

Contacte:

Sílvia Rodríguez – 691 358 524 – srodriguez@la-chincheta.com
Esther Lopera – 685 990 460 - elopera@la-chincheta.com
Yolanda Bravo – 685 512 476 – ybravo@la-chincheta.com